

NEWSLETTERY

Najważniejsze wiadomości w Twojej skrzynce pocztowej

SUBSKRYPCJA ROCZNA ~~329 ZŁ~~

Kompleksowe źródło informacji w niższej cenie na cały rok

Serwisy

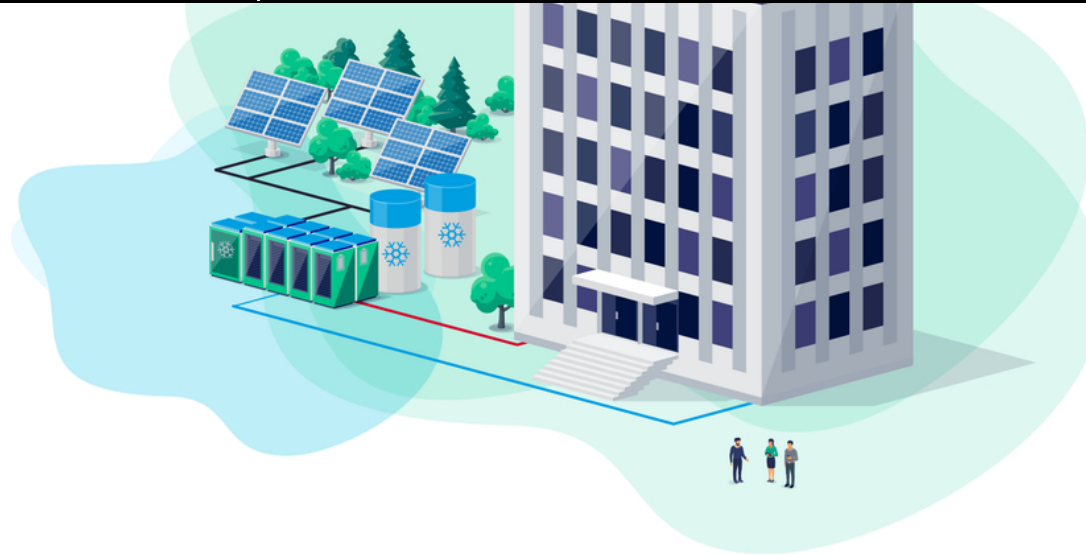
Klimat

Program LIFE dla nauki i środowiska

Ochrona przyrody i klimatu to kluczowy problem współczesnego świata, wymagający szybkich, praktycznych zmian i rozwiązań.

Publikacja: 13.06.2023 12:00

rp.pl

Material powstał we współpracy z NFOŚiGW

Na ich rzecz działa Unia Europejska wykorzystując kolejne edycje zaprojektowanego na początku lat 90-tych programu LIFE poświęconego współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska, w tym przyrody oraz wpływu człowieka na klimat i dostosowania się do jego zmian.

Programu LIFE na lata 2021-2027 wynosi 5,432 mld euro, w tym na działania na rzecz środowiska – 3,488 mld euro oraz na rzecz klimatu – 1,944 mld euro.

Środki te, w znakomitej części mogą zostać wykorzystane na przetestowanie w większej skali i szerokie wypromowanie, wyników badań naukowych w zakresie rozwiązań i technologii pro środowiskowych. Najlepiej, aby takie rozwiązania mogły być w przyszłości komercyjnie wykorzystywane.

W Polsce wiodącą rolę we współfinansowaniu tego programu odgrywa Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który pełni rolę Krajowego Punktu Kontaktowego i instytucji współfinansującej.

NFOŚiGW pomaga wnioskodawcom

Ogromne środki przeznaczone na dofinansowanie projektu LIFE przez Komisję Europejską, pokrywają do 60 proc. wartości kosztów kwalifikowanych, a w przypadku projektów przyrodniczych do 75 proc. (dotyczy projektów służących gatunkom i siedliskom priorytetowym/zagrożonym).

kwalfikowanych projektu. Co więcej, NFOŚiGW w ramach Inkubatora Wniosków LIFE udostępnia także środki w wysokości do 80 tys. zł na przygotowanie i złożenie wniosków do Programu LIFE.

Program LIFE ma wspierać przejście „na zrównoważoną, energooszczędną, opartą na odnawialnych źródłach energii, neutralną dla klimatu i odporną na zmianę klimatu gospodarke o obiegu zamkniętym, w celu ochrony, odbudowy i poprawy jakości środowiska, w tym powietrza, gleby, oraz zatrzymania i

Obszary projektów to przyroda i różnorodność biologiczna, gospodarka o obiegu zamkniętym i jakość życia, łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej oraz przejście na czystą energię. W rozporządzeniu PE i Rady (UE) 2021/783 z dnia 29 kwietnia 2021 r. zdefiniowano szczegółowo zakres tematyczny projektów i wskazano ich ramy prawne, zawarte w dyrektywach.

Co istotne, w wszystkie projekty, za wyjątkiem przyrodniczych, powinny mieć charakter innowacyjny, bądź demonstracyjny. Tak więc program LIFE nie służy realizacji działań powtarzalnych i dużej infrastruktury, takich jak instalacje fotowoltaiczne, farmy wiatrowe, infrastruktura turystyczna itp.

Chłodzenie słońcem

Program LIFE zapewnia możliwość podejmowania innowacyjnych działań i finansowania nowych technologii. Koordynowany przez Politechnikę Wrocławską polsko-hiszpański projekt COOLSPACES koncentruje się na opracowaniu, wdrożeniu i rozpowszechnieniu pionierskiej

zasilanego energią słoneczną, współgrającego z podsystemem krótkoterminowego magazynowania chłodu z wykorzystaniem materiałów zmiennofazowych, takie podejście nie zostało jeszcze w pełni wypróbowane w sektorze budowlanym. Jego główną ideą jest wykorzystanie energii słonecznej do napędu nowo zaprojektowanego urządzenia chłodniczego, opartego na czynnikach o znikomym wpływie na tworzenie efektu cieplarnianego, oraz współpraca urządzenia z magazynami chłodu. Ma to umożliwić wzrost efektywności energetycznej, a badanie korzyści wynikających z zastosowania proponowanego rozwiązania w różnych warunkach klimatycznych umożliwią instalacje pilotażowe w Polsce i Hiszpanii.

Jedną z twórczyń projektu, prof. Sabina Rosiek-Pawłowska podkreśla, że pomysł narodził się dzięki poszukiwaniu nowych rozwiązań przez osoby z pokrewnym choć nie tożsamym doświadczeniem naukowym. - Idea projektu powstała, kiedy spotkaliśmy się z dr. inż. Bartoszem Gilem, specjalistą w zakresie czynników chłodniczych. Oboje pracowaliśmy z urządzeniami chłodniczymi i oczywistym stało się, iż dla osiągnięcia aktualnych norm europejskich dotyczących

Przede wszystkim chodzi o użycie innowacyjnej technologii do chłodzenia budynków użyteczności publicznej (szpitali, uniwersytetów, ośrodków opieki zdrowotnej, urzędów, itp.). Na poziomie UE budynki odpowiadają za 43% końcowego zużycia energii. I chociaż dostarczanie ciepła jest nadal głównym rodzajem zapotrzebowania na energię w sektorze budownictwa, to chłodzenie pomieszczeń stało się najszybciej rosnącym rodzajem końcowego zużycia energii, jej ilość potroiła się w latach 2010-2019. W wyniku długotrwałych i powtarzających się fal upałów zapotrzebowanie na chłodzenie stało się poważnym problemem w wielu krajach, nie tylko śródziemnomorskich. W połączeniu z wysokimi cenami energii wywołanymi aktualną sytuacją geopolityczną, ważnym wyzwaniem adaptacyjnym jest zapewnienie stabilności działania systemów chłodzenia budynków. Wysokie zapotrzebowanie na chłód zbiega się w czasie z wysokim poziomem promieniowania słonecznego, dlatego do zaspokojenia potrzeb klimatyzacyjnych można wykorzystać lokalne systemy energii słonecznej.

nie wydają się już luksusem, lecz codzienną potrzebą wynikającą z postępujących zmian klimatycznych, nawet w Polsce.

Te właśnie uwarunkowania wzięli pod uwagę twórcy projektu COOLSPACES4LIFE. Na czym polegają technologiczne rozwiązania w nim zawarte? Zgodnie z opisem projektowym instalacja pilotażowa będzie wykorzystywała mieszanę dwuskładnikową lub trójskładnikową, której istotnym komponentem będą węglowodory. Dzięki temu możliwe będzie uzyskanie niskiego wpływu czynnika chłodniczego na środowisko, przy jednoczesnej poprawie parametrów pracy urządzenia poprzez poprawę właściwości termodynamicznych mieszaniny w stosunku do obecnie stosowanych czynników chłodniczych. A to umożliwi uzyskanie wysokiej efektywności energetycznej urządzenia.

Dzięki możliwości krótkotrwałego magazynowania energii termicznej, system będzie mógł działać poza godzinami nasłonecznienia niezbędnymi do uruchomienia klimatyzacji. Poprawi to wydajność energetyczną budynku, dzięki

własne. Wykorzystanie modułów fotowoltaicznych w połączeniu z akumulatorami energii jako głównymi źródłami zasilania systemu ma umożliwić jego pracę bez konieczności pobierania dodatkowej energii z sieci.

Prof. Sabina Rosiek-Pawłowska podkreśla, że Program LIFE pozwala także na sfinansowanie drobnej infrastruktury i wprowadzenie rozwiązań innowacyjnych, czyli wsparcie myśli technicznej. - W Polsce możliwość finansowania prototypowych rozwiązań technologicznych w ramach programu LIFE nie była w pełni wykorzystywana. Istotnym jest, iż rezultatem projektu będzie technologia, którą można odsprzedać producentom lub instalatorom systemów chłodniczo-grzewczych, a tym samym wdrożyć na rynek. W ramach projektu finansowane są również działania marketingowe, a nie same technologie.

Doprowadzamy także do replikacji i stworzenia bliźniaczej instalacji w Almerii na południu Hiszpanii – mówi współautorka projektu. I dodaje, że ogromnym plusem w realizacji COOLSPACES4LIFE jest możliwość dofinansowania działań

zakończenie zaplanowano na sierpień 2026. Obecnie lider projektu prowadzi prace nad stworzeniem prototypowej instalacji na kampusie Politechniki Wrocławskiej, polegające na zakończeniu projektu adaptacyjnego, wyłonieniu wykonawcy oraz zrealizowaniu całej inwestycji. Partnerzy hiszpańscy prowadzą w tym czasie prace nad innowacyjnym systemem magazynowania chłodu przy zastosowaniu materiałów zmiennofazowych, wybierając najoptymalniejszy pod względem właściwości termofizycznych materiał zmiennofazowy. Polskim partnerem projektu jest Polska Fundacja Ochrony Klimatu PROZON, która na co dzień zajmuje się zagospodarowywaniem odpadów chłodniczych, a w projekcie odpowiada za badania nad alternatywnymi czynnikami chłodniczymi.

- Realizacja projektu LIFE to ogromne wyzwanie w celu poprawy chłodzenia budynków i poprawy jakości klimatu w obszarze miejskim – mówi Sabina Rosiek-Pawłowska. - Pierwszy raz Politechnika Wrocławska jest liderem projektu LIFE, przecieramy nowe szlaki, dostrzegając możliwość realizacji projektu z dziedziny ochrony środowiska i klimatu, wdrażając oraz promując pionierskie technologie. Projekt ma

Ocena skutków polityki klimatyczno-energetycznej

Projektami wspierającymi politykę klimatyczno-energetyczną Polski, w tym pozycję naszego kraju w rozmowach wewnętrznych w tym zakresie, są opracowane w Krajowym Ośrodku Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE), działającym w strukturze Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego - projekty LIFE Climate CAKE PL oraz LIFE VIIEW 2050. Posiadanie wysokiej jakości narzędzi analitycznych do oceny skutków polityki klimatycznej – w przypadku Polski tak mocno uzależnionej od węgla – ma wymiar szczególny. Realizacja projektu LIFE Climate CAKE PL pomogła pozwoliła na powołanie w utworzeniu Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE), w tym zbudowaniu zespołu ekspertów i rozwinięciu szeregu zaawansowanych narzędzi modelowych, dzięki czemu możliwa jest pogłębiona analiza i ocena skutków wdrażania kolejnych rozwiązań z zakresu polityki klimatyczno – energetycznej, nie tylko w Polsce, ale i w UE.

projektu to 10,4 mln zł. Wsparcie KE wynosi ok. 6,16 mln zł, a współfinansowanie z NFOŚiGW 2,09 mln zł. Efekty projektu LIFE Climate CAKE PL zostały wysoko ocenione, dzięki czemu możliwe było jego przedłużenie, co ma znaczenie w kontekście nowych ambitnych celów i działań proponowanych przez Komisję Europejską w strategii pt. „Europejski Zielony Ład”. Projekt został zakończony z sukcesem w grudniu 2022 r., a jego jakość przyczyniła się do kontynuacji prac CAKE i uzyskania dofinansowania na realizację kolejnego projektu - LIFE VIIEW 2050 – którego celem jest analiza znaczenia EU ETS na drodze do zeroemisyjnej gospodarki UE do 2050 r. Jak wskazuje Robert Jeszke, Kierownik Centrum Analiz Klimatyczno – Energetycznych (CAKE) - Skuteczne i jednocześnie efektywne pod względem kosztów wdrażanie polityki klimatyczno-energetycznej w Polsce wymaga kompleksowego wsparcia analitycznego oraz posiadania wiedzy na temat skutków proponowanych rozwiązań. Dlatego rozwój narzędzi modelowych i praca ekspertów w Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych działającym w KOBiZE jest niezwykle istotna. Te działania umożliwiają dostarczenie decydentom niezbędnej

Kolejny projekt na który warto zwrócić uwagę, to AlgaeService for LIFE, czyli Ekonomiczna Usługa Ekologiczna Ekosystemów Wodnych. Polskimi partnerami tego litewskiego projektu są Instytut Ochrony Przyrody PAN i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Projekt ma na celu przetestowanie i wypromowanie najlepszych praktyk w zakresie usług ekologicznych i podejścia do ekonomii obiegu zamkniętego. Zakłada powstanie innowacyjnego złożonego systemu, który ma zarówno charakter demonstracyjny, jak i innowacyjny. Jego celem jest zademonstrowanie skuteczności skonstruowanych prototypów kombajnów w celu pozyskania biomasy sinic i makroglonów, i usunięcia wraz z zebraną biomasą fosforu, azotu i niebezpiecznych cyjanotoksyn. Projekt koncentruje się na opracowaniu technologii zapewniających niezawodne, opłacalne i zrównoważone dostawy biomasy glonów jako źródła surowca.

Chodzi przede wszystkim o zminimalizowanie groźnych skutków zakwitów glonów i sinic obecnych w różnego typu zbiornikach wodnych (rzeki, jeziora, drobne zbiorniki wodne, duże zbiorniki jak np. Zbiornik Kowieński) i zagospodarowanie ich jako biomasy do produkcji przydatnych bioproduktów. Dzięki temu możliwe jest przetestowanie i zademonstrowanie przeprojektowania odpadowej biomasy cyjanobakterii (sinic) i makroglonów w wartościowe produkty dla zrównoważonego zarządzania i recyklingu zasobów środowiskowych.

Efektem realizacji tych działań ma być też podnoszenie świadomości na temat problemów związanych ze środowiskiem, jakością wody i zagrożeniami dla zdrowia wśród władz krajowych, lokalnych, społeczności biznesowej i społeczeństwa.

współpracy w projektach LIFE. Polskie podmioty nie muszą brać na siebie odpowiedzialności za wdrażanie całego projektu, mogą natomiast stanowić jego istotną część, jako współbeneficjenci projektu zagranicznego, lub krajowego.

Zamiast zakończenia

Przedstawione powyżej przykłady, to tylko niektóre z innowacyjnych projektów w realizację których zaangażowane są polskie jednostki naukowe. „Program LIFE daje szerokie możliwości wdrażania w życie pro środowiskowych idei polskiego środowiska naukowego. Natomiast NFOŚiGW oferuje wsparcie merytoryczne i finansowe zarówno na etapie przygotowania wniosku jak i realizacji przedsięwzięcia. Zachęcamy do korzystania ze środków LIFE i NFOŚiGW, które służą poprawie jakości środowiska, w którym żyjemy.” - mówi Wiceprezes NFOŚiGW Sławomir Mazurek.

Dodaje także, że warto sięgać po środki na finansowanie przedsięwzięć proekologicznych z programu LIFE. – W ramach programu można realizować projekty multidyscyplinarne o bardzo szerokim zakresie tematycznym, wykorzystując

poprawy stanu środowiska. NFOŚiGW wpisuje się w idee LIFE wspierając wnioskodawców, a następnie beneficjentów Programu LIFE od etapu pomysłu do momentu zakończenia realizacji projektów – uzupełnia prezes Mazurek."

Osoby zainteresowane mogą kontaktować się z NFOŚiGW na adres: life@nfosigw.gov.pl.

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not

NEWSLETTERY

Najważniejsze wiadomości w Twojej skrzynce pocztowej

SUBSKRYPCJA ROCZNA ~~329 ZŁ~~

Kompleksowe źródło informacji w niższej cenie na cały rok

Klimat

NEWSLETTERY

Najważniejsze wiadomości w Twojej skrzynce pocztowej

SUBSKRYPCJA ROCZNA ~~329 ZŁ~~

Kompleksowe źródło informacji w niższej cenie na cały rok

Klimat

Material powstał we współpracy z NFOŚiGW

© Licencja na publikację

© © Wszystkie prawa zastrzeżone

Źródło: rp.pl

biznes

NEWSLETTER - RZECZPOSPOLITA

Adres e-mail

NEWSLETTERY

Najważniejsze wiadomości w Twojej skrzynce pocztowej

SUBSKRYPCJA ROCZNA ~~329 ZŁ~~

Kompleksowe źródło informacji w niższej cenie na cały rok

Klimat

Cyklologia rewolucja musi przyspieszyć

Biorąc pod uwagę niewielkie tempo zmian w zakresie gospodarki odpadami, tak w Polsce, jak i na świecie, należałoby zdwoić...

MATERIAŁ PROMOCYJNY

Dopracowana technologia okraszona atrakcyjną ceną

Ma wszystko, czego oczekujemy od rodzinnego SUV-a wysokiej klasy. Do tego jest świeżym graczem w mocno obsadzonym...

MATERIAŁ PROMOCYJNY

Dzień Ziemi. Jakie znaczenie dla kondycji planety ma edukacja dzieci? Wywiad z dr...

Planeta Ziemia będzie cieszyła się dobrą kondycją, jeśli zadbamy o nią wszyscy, bez względu na wiek. Opiekuńczy stosunek do...

KLIMAT

Zielona transformacja w cieniu wojny w Ukrainie

Wojna uświadomiła Europejczykom, że transformacja to nie tylko odpowiedź na zmiany klimatu i lepsza jakość życia dla nas. To...

NEWSLETTERY

Najważniejsze wiadomości w Twojej skrzynce pocztowej

SUBSKRYPCJA ROCZNA ~~329 ZŁ~~

Kompleksowe źródło informacji w niższej cenie na cały rok

Klimat

MATERIAŁ PROMOCYJNY

Jak założyć fundację rodzinną

Fundacje rodzinne to najnowszy sposób na sukcesję majątku wytworzonego przez np. rodzinną firmę. Gwarantuje...

KLIMAT

Jak domykać obieg odzieży i opakowań

Podnoszenie poziomów zbiórki odpadów zarówno opakowaniowych, jak również tekstylnych jest kluczowe dla...

MATERIAŁ PROMOCYJNY

5-letnia gwarancja w standardzie

NEWSLETTERY

Najważniejsze wiadomości w Twojej skrzynce pocztowej

SUBSKRYPCJA ROCZNA ~~329 ZŁ~~

Kompleksowe źródło informacji w niższej cenie na cały rok

Klimat

[Kontakt](#)

[Cookies](#)

[Ogłoszenia](#)

[E-gazety.pl](#)

[Napisz do nas](#)

[Regulamin serwisu](#)

[Prenumerata](#)

[Nexto.pl](#)

[Informacje o nadawcy](#)

[Archiwum](#)

[Kancelarierp.pl](#)

[MAPA STRONY](#)

[OFERTA PRODUKTOWA](#)